

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2017 оны ... дугаар
сарын ...-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

ПРОКУРОРЫН ТУХАЙ /Шинэчилсэн найруулга/

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь Монгол Улсын Үндсэн хуульд¹ заасан прокурорын чиг үүрэг, бүрэн эрх, үйл ажиллагааны зарчим, баталгаа, прокурорын байгууллагын тогтолцоо, зохион байгуулалт, бие даасан байдлыг хангах эрх зүйн үндсийг тогтооход оршино.

2 дугаар зүйл.Прокурорын тухай хууль тогтоомж

2.1.Прокурорын тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, энэ хууль, эдгээр хуультай нийцүүлэн гаргасан бусад хууль тогтоомжоос бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Прокурорын үйл ажиллагааны зарчим

3.1.Прокурор нь үйл ажиллагаандаа дараахь зарчмыг баримтална:

- 3.1.1.хуулийг нэг мөр хэрэглэх;
- 3.1.2.хүний эрх, эрх чөлөө, нийтийн эрх ашгийг хамгаалах;
- 3.1.3.нэгдмэл төвлөрсөн удирдлагатай байх;
- 3.1.4.хараат бус, бие даасан байх;
- 3.1.5.ил тод, нээлттэй байх.

4 дүгээр зүйл.Хуулийг нэг мөр хэрэглэх

4.1.Прокурор нь үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын Үндсэн хууль, түүнд нийцүүлэн гаргасан хуулийг баримталж, орон нутаг, салбар, байгууллагын онцлогийг үл харгалзан хуулийг нэг мөр хэрэглэх явдлыг хангана.

4.2.Прокурорын үйл ажиллагааг хууль, түүнд нийцүүлэн гаргасан аргачилсан заавраар нарийвчлан зохицуулна.

¹Монгол Улсын Үндсэн хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 1992 оны 1 дугаарт нийтлэгдсэн.

5 дугаар зүйл. Хүний эрх, эрх чөлөө, нийтийн эрх ашгийг хамгаалах

5.1. Прокурор хуульд заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ Монгол Улсын Үндсэн хуулиар баталгаажуулсан хүний эрх, эрх чөлөө, нийтийн эрх ашгийг хамгаалах, зөрчигдөхөөс сэргийлж, зөрчигдсэн эрхийг сэргээх арга хэмжээ авна.

6 дугаар зүйл. Нэгдмэл төвлөрсөн удирдлагатай байх

6.1. Прокурор дээд шатны прокурорын өмнө ажлаа хариуцна. Дээд шатны прокурорын хууль ёсны шийдвэр, даалгаврыг заавал биелүүлнэ.

6.2. Дээд шатны прокурор нь прокурорын үйл ажиллагаа, шийдвэрийн талаархи гомдлыг хянан шийдвэрлэх, хууль бус, үндэслэлгүй шийдвэрийг хүчингүй болгох, өөрчлөх, буцаан авах эрхтэй.

6.3. Хуульд өөрөөр заагаагүй бол дээд шатны прокурорын тодорхой бүрэн эрхийг Улсын ерөнхий прокурорын шийдвэрээр бусад прокурорт шилжүүлж болно.

6.4. Дээд шатны прокурор гэдэгт Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогч, туслах прокурор, аймаг, нийслэл, дүүрэг, сум буюу сум дундын, дагнасан прокурорын газрын ерөнхий прокурорыг ойлгоно.

7 дугаар зүйл. Хараат бус, бие даасан байх

7.1. Прокурор шийдвэрээ хуульд нийцүүлэн хараат бусаар гаргана.

7.2. Прокурорыг шийдвэр гаргах, үйл ажиллагаа явуулахад нь хөндлөнгөөс оролцох, нөлөөлөх, хууль бус шийдвэр гаргуулахаар дарамт шахалт үзүүлэхийг хориглоно.

7.3. Прокурорын байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, орон тоо, төсөв нь прокурор бие дааж үйл ажиллагаа явуулах бололцоог хангасан байна.

7.4. Прокурорын байгууллагын үйл ажиллагаанд албан тушаалтан, хувь хүн хууль бусаар нөлөөлөх, хөндлөнгөөс оролцохыг хориглоно.

8 дугаар зүйл. Ил тод, нээлттэй байх

8.1. Хуулиар нууцлахаар тогтоосноос бусад асуудлаар гаргаж байгаа прокурорын шийдвэр ил тод байна.

8.2. Прокурорын байгууллагын үйл ажиллагаа нээлттэй байна. Хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд сөрөг нөлөө үзүүлэхээс бусад тохиолдолд прокурор, түүний зөвшөөрснөөр холбогдох албан тушаалтан нь хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явц, шийдвэрлэлтийн талаар олон нийт, албан тушаалтан, сонирхсон этгээдэд мэдээлэл өгч болно.

9 дүгээр зүйл.Прокурорын шийдвэрийг биелүүлэх

9.1.Прокурорын хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу гаргасан шийдвэрийг хүн, хуулийн этгээд, албан тушаалтан биелүүлэх үүрэгтэй.

9.2.Прокурорын шийдвэрийг эс зөвшөөрвөл хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу дээд шатны прокурорт гомдол гаргаж болно.

9.3.Прокурорын шийдвэрийн талаар дээд шатны прокурорт гомдол гаргасан нь түүнийг биелүүлэхийг татгалзах үндэслэл болохгүй.

10 дугаар зүйл.Дээд шатны прокуророос доод шатны прокурорын шийдвэрийг заавал хянах

10.1.Дээд шатны прокурор нь доод шатны прокурорын шийдвэрийг дараахь тохиолдолд заавал хянана:

10.1.1.мөрдөгч санал, өмгөөлөгч хүсэлт гаргасан;

10.1.2.хүн, хуулийн этгээд, албан тушаалтанаас гомдол, мэдээлэл ирүүлсэн;

10.1.3.гэмт хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон, түдгэлзүүлсэн;

10.1.4.прокурор хянан шалгах ажиллагаа явуулсан;

10.1.5.шүүхийн шийтгэх тогтоолыг биелүүлэхтэй холбогдуулж гаргасан прокурорын дүгнэлтийг шүүх хэрэгсэхгүй болгосон;

10.1.6.улсын яллагч шүүх хуралдаанд яллахаас татгалзсан;

10.1.7.шүүхээс зүйлчлэлийг өөрчилсөн;

10.1.8.шүүгдэгчийг цагаатгасан.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ ПРОКУРОРЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

11 дүгээр зүйл.Зөрчлийн хэрэг бүртгэлтэд тавих прокурорын хяналт

11.1.Прокурор зөрчлийн хэрэг бүртгэх дараахь ажиллагаанд хяналт тавина:

11.1.1.зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаж байгаа эсэх;

11.1.2.эрх хязгаарлах арга хэмжээ хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаж байгаа эсэх;

11.1.3.эрх бүхий албан тушаалтан албадлагын арга хэмжээг хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу хэрэглэж байгаа эсэх.

12 дугаар зүйл.Зөрчлийн хэрэг бүртгэлтэд хяналт тавих прокурорын бүрэн эрх

12.1.Прокурор Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хууль, энэ хуульд заасан дараахь бүрэн эрхтэй:

12.1.1.зөрчлийн шинжтэй гомдол, мэдээллийг хүлээн авах, бүртгэх ажиллагаа хуульд нийцэж байгаа эсэхийг хянах;

12.1.2.зөрчлийг өөрөө илрүүлсэн, мэдээлэл хүлээн авсан бол харьяаллын дагуу шилжүүлэх;

12.1.3.зөрчлийн талаарх гомдол, мэдээлэл, зөрчлийн хэрэгт дугаар олгох;

12.1.4.оролцогчийн гаргасан гомдол, бусад үндэслэлээр зөрчлийн хэрэг, материалыг хянах;

12.1.5.зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулах, хяналт тавих харьяаллыг тогтоох;

12.1.6.зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагааны явцад хуулийг зөв хэрэглэж байгаа эсэхийг хянах;

12.1.7.зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагааны явцад хүний эрх, эрх чөлөөг хангаж байгаа эсэхийг хянах;

12.1.8.хуульд заасны дагуу зөрчлийн хэрэг бүртгэлтийн хугацааг сунгах;

12.1.9.прокурорын хяналтын явцад илэрсэн зөрчлийг арилгуулах талаар эрх бүхий байгууллагад шаардлага хүргүүлэх;

12.1.10.Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуульд заасан прокурорын зөвшөөрлөөр явуулах ажиллагааны зөвшөөрөл олгох, хойшлуулшгүй тохиолдолд прокурорын зөвшөөрөлгүй явуулсан ажиллагааг хуульд заасны дагуу явуулсан эсэхийг хянаж, хүчинтэйд тооцох эсэхийг шийдвэрлэх;

12.1.11.зөрчил шалгах тодорхой ажиллагааг гүйцэтгүүлэхээр даалгавар өгөх;

12.1.12.эрх бүхий албан тушаалтны эрх хязгаарлах арга хэмжээ хэрэгжүүлэхтэй холбоотой гаргасан саналыг шийдвэрлэх;

12.1.13.эрх хязгаарлах арга хэмжээний хууль зүйн үндэслэлийг хянаж, үндэслэлгүй арга хэмжээ авсан бол цуцлах, түр саатуулагдсан хүнийг суллах;

12.1.14.үйлдэл, эс үйлдэхүй нь гэмт хэргийн шинжтэй бол хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээх, эсхүл эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татаж, харьяаллын дагуу шилжүүлэх;

12.1.15.эрх бүхий албан тушаалтны үндэслэлгүй авсан албадлагын арга хэмжээг хүчингүй болгох;

12.1.16.зөрчлийн хэрэг бүртгэлттэй холбоотой гомдол, хүсэлтийг шийдвэрлэх;

12.1.17.зөрчлийн хэрэг бүртгэлтийн үед хууль зөрчсөн эрх бүхий албан тушаалтнаар тухайн зөрчлийг цаашид шалгахыг зогсоох;

12.1.18.зөрчлийн хэрэг бүртгэлтэд хяналт тавих явцад шаардлагатай мэдээ, судалгаа, баримт бичгийг гаргуулан авах, газар дээр нь танилцах, иргэн, албан тушаалтнаас тайлбар авах;

12.1.19.зөрчлийн хэрэг бүртгэлтэд хуулийн хэрэгжилтийг шалгах;

12.1.20.зөрчлийг хянан шийдвэрлэх шүүх хуралдаанд оролцох;

12.1.21.хуульд заасан бусад.

13 дугаар зүйл.Зөрчлийн хэрэг бүртгэлтэд тавих прокурорын хяналтын арга хэлбэр

13.1.Зөрчлийн хэрэг бүртгэх ажиллагаанд тавих хяналтыг дараахь арга хэлбэрээр хэрэгжүүлнэ:

13.1.1.хяналтын ажлын бүртгэл хөтлөх;

13.1.2.зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулах байгууллага, эрх бүхий албан тушаалтны судалгааг гаргуулан авч, хяналтанд хамруулах;

13.1.3.зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулсан хэрэг, материалтай танилцах, хянах;

13.1.4.зөрчлийн хэрэг бүртгэлт явуулах эрх бүхий байгууллагын хэрэг бүртгэх ажиллагаанд шалгалт хийх.

14 дүгээр зүйл.Хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд тавих прокурорын хяналт

14.1.Прокурор хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах дараахь ажиллагаанд хяналт тавина:

14.1.1.хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаа явуулах байгууллагад ирсэн гэмт хэргийн талаарх гомдол, мэдээллийг хүлээн авах, бүртгэх, шалгаж, шийдвэрлэх ажиллагаа хуульд нийцэж байгаа эсэх;

14.1.2.хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаа Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаж байгаа эсэх;

14.1.3.хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд Эрүүгийн хуулийг зөв хэрэглэж байгаа эсэх;

14.1.4.хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд хүний эрх, эрх чөлөөг хангасан эсэх;

14.1.5.прокурорын зөвшөөрөлтэй мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах үндэслэл, шаардлага байгаа эсэх;

14.1.6.таслан сэргийлэх арга хэмжээ авах, дуудан ирүүлэх, баривчлах, албадан ирүүлэх үндэслэл, шаардлага байгаа эсэх;

14.1.7.гэрч, хохирогчийг хамгаалах хууль зүйн үндэслэл байгаа эсэх.

15 дугаар зүйл.Хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтад хяналт тавих прокурорын бүрэн эрх

15.1.Прокурор Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хууль, энэ хуульд заасан дараахь бүрэн эрхтэй:

15.1.1.гэмт хэргийн шинжтэй гомдол, мэдээллийг хүлээн авах, бүртгэх, шалгах ажиллагаа хуулийн хүрээнд явагдаж байгаа эсэхийг хянах;

15.1.2.гэмт хэргийн шинжийг өөрөө илрүүлсэн бол хэрэг бүртгэлтийн хэрэг нээж, мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах байгууллагад харьяаллын дагуу шилжүүлж шалгуулах;

15.1.3.эрүүгийн хэрэгт дугаар олгох;

15.1.4.эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах, эсхүл эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах тухай тогтоолд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох;

15.1.5.хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт явуулах, хяналт тавих харьяаллыг тогтоох;

15.1.6.хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт явуулах эрх бүхий байгууллагын хамтарсан ажлын хэсэг байгуулах;

15.1.7.хэрэг бүртгэлтийн хэргийг хаах, эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татахаас татгалзах, эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах, хүчингүй болгох, мөрдөн байцаалтыг түдгэлзүүлэх, сэргээх, эрүүгийн хэргийг хэрэгсэхгүй болгох, сэргээх, нэгтгэх, тусгаарлах;

15.1.8.гэрч, хохирогчийн аюулгүй байдлыг хангах талаар гаргасан санал, хүсэлтийг шийдвэрлэх;

15.1.9.хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагааны явцад мөрдөгчөөс гаргасан саналыг шийдвэрлэх;

15.1.10.хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу мөрдөгч, прокурорын шийдвэрийг өөрчлөх, хүчингүй болгох;

15.1.11.хойшлуулшгүйгээс бусад тохиолдолд сэжигтнийг баривчлах санал шүүхэд хүргүүлэх, баривчлах ажиллагаа явуулахыг мөрдөгчид даалгах;

15.1.12.хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаа явуулах хугацааг сунгах;

15.1.13.яллагдагчид таслан сэргийлэх арга хэмжээ авах, өөрчлөх, хүчингүй болгох, хугацаа сунгах саналыг шүүхэд хүргүүлэх;

15.1.14.мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах зөвшөөрөл мөрдөгчид олгох;

15.1.15.хойшлуулшгүй тохиолдолд прокурорын зөвшөөрөлгүй явуулсан мөрдөн шалгах ажиллагааг хуульд заасны дагуу явуулсан эсэхийг хянаж, хүчинтэйд тооцох эсэхийг шийдвэрлэх;

15.1.16.гэрч, хохирогч, шинжээч, яллагдагчийг мэдэгдэх хуудсаар дуудан ирүүлэх;

15.1.17.оролцогчийн хүсэлт, гомдлыг хянан шийдвэрлэхийн тулд хэргийг татаж хянах;

15.1.18.мөрдөгч, эсхүл хяналт тавьж байгаа прокурорыг татгалзан гаргах тухай хүсэлтийг шийдвэрлэх, хэргийг өөр мөрдөгч, прокурорт шилжүүлэх шийдвэр гаргах;

15.1.19.мөрдөгч, эсхүл хяналт тавьж байгаа прокурорын шийдвэр, ажиллагааны талаар прокурорт гаргасан гомдлыг хянан шийдвэрлэх, тухайн шийдвэрийг үндэслэлгүй гэж үзвэл хүчингүй болгох, мөрдөгч, эрх бүхий албан тушаалтны хууль зөрчсөн ажиллагааг таслан зогсоох;

15.1.20.мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах даалгавар өгөх, түүний биелэлтийг хангуулах, шаардлагатай гэж үзвэл мөрдөн шалгах ажиллагаанд биечлэн оролцож хяналт тавих, нэмэлт мөрдөн байцаалт явуулахаар хэргийг мөрдөгчид буцаах;

15.1.21.дээд шатны прокурор мөрдөгчийн саналыг үндэслэн тухайн хэрэгт хяналт тавьж байгаа прокурорын шийдвэр, ажиллагааг хянах;

15.1.22.эрүүгийн хэргийг шүүхэд шилжүүлэх, эсхүл эрүүгийн хэргийг хялбаршуулсан журмаар хянан шийдвэрлэх тухай санал шүүхэд хүргүүлэх;

15.1.23.хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын явцыг хянах, бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн шалгах, шаардлагатай бол хавтаст хэргийг татаж хянах, уг ажиллагаанд илэрсэн зөрчлийг арилгуулах талаар мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах байгууллагын удирдлагад шаардлага тавих, зөрчлийг арилгуулах;

15.1.24.тухайн эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцож байгаа өмгөөлөгчийн ажиллагаанд хуульд заасны дагуу гомдол гаргах;

15.1.25.шаардлагатай мэдээ, судалгаа, баримт бичгийг байгууллага, албан тушаалтнаас гаргуулан авах, газар дээр нь танилцах, мэргэжлийн дүгнэлт, магадлагаа гаргуулах, хавтаст хэргийг эрүүгийн хэргийн архивт шилжүүлэх;

15.1.26.баривчлах, түр саатуулах, цагдан хорих байранд ямар ч цагт саадгүй нэвтрэн орох, хоригдож байгаа этгээдтэй биечлэн уулзах, хууль бусаар баривчлагдсан, цагдан хоригдсон, эсхүл хууль, шүүхийн шийдвэрт зааснаас илүү хугацаагаар хоригдож байгаа этгээдийг нэн даруй суллах;

15.1.27.мөрдөн шалгах ажиллагаанд хяналт тавих;

15.1.28.прокурорын хянан шалгах ажиллагаа явуулах;

15.1.29.прокурорын шийдвэрийг биелүүлээгүй албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах, санал хүргүүлэх;

15.1.30.эрүүгийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг судлах;

15.1.31.гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас хүний амь нас хохирсон гэмт хэрэгт прокурор яллах дүгнэлт үйлдсэн, эсхүл хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн бол дүгнэлт гаргах;

15.1.32.хуульд заасан бусад.

16 дугаар зүйл.Хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтад тавих прокурорын хяналтын арга хэлбэр

16.1.Хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтад тавих хяналтыг дараахь арга хэлбэрээр хэрэгжүүлнэ:

16.1.1.хяналтын ажлын бүртгэл хөтлөх;

16.1.2.эрүүгийн хэрэг, материалтай танилцах, хянах;

16.1.3.хуулийн хэрэгжилтэнд шалгалт, судалгаа хийх;

16.1.4.хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагаанд биечлэн оролцох.

17 дугаар зүйл.Прокурор төрийн нэрийн өмнөөс шүүх хуралдаанд оролцох

17.1.Прокурор хуульд заасан тохиолдолд дараахь шүүх хуралдаанд төрийн нэрийн өмнөөс оролцоно:

17.1.1.зөрчил шүүхээр хянан шийдвэрлэх;

17.1.2.эрүүгийн хэрэг шүүхээр хянан шийдвэрлэх;

17.1.3.захиргааны болон иргэний хэрэг шүүхээр хянан шийдвэрлэх.

18 дугаар зүйл.Зөрчлийг хянан шийдвэрлэх шүүх хуралдаанд оролцох

18.1.Хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу зөрчлийг хянан шийдвэрлэх шүүх хуралдаанд прокурор оролцоно.

18.2.Прокурор нь төрийн ашиг сонирхол зөрчигдсөн гэж үзвэл төрийн байгууллагын хүсэлтээр зөрчил шүүхээр хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд төрийн нэрийн өмнөөс оролцоно.

18.3.Прокурор шүүх хуралдаанд бусад этгээдийг оролцуулах, гэрчээс мэдүүлэг авах, бусад нотлох баримтыг шинжлэн судлах талаар шүүхэд хүсэлт, шүүх хуралдааны дарааллын талаар санал гаргана.

18.4.Прокурор шүүх хуралдаанд оролцохдоо өөрийн гаргасан хүсэлт, шийтгэл оногдуулсан шийдвэр, тэдгээрийн хууль зүйн үндэслэл, албадлагын арга хэмжээ хэрэглэх шийдвэрийг албадан гүйцэтгүүлэх талаар тайлбар гаргана.

19 дүгээр зүйл. Эрүүгийн хэрэг шүүхээр хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцох

19.1.Прокурор шүүхийн урьдчилсан хэлэлцүүлэгт оролцож Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд зааснаар санал гаргана.

19.2.Прокурор шүүгдэгчийн гэмт хэрэг үйлдсэн гэм буруутай эсэхийг шүүхэд нотлоно.

19.3.Улсын яллагч нь нотлох баримтанд үндэслэн хуульд нийцүүлэн өөрийн дотоод итгэлийг удирдлага болгон яллана.

19.4.Шүүх хуралдаанд хэд хэдэн улсын яллагч оролцож байгаа бол тодорхой асуудлаар мэтгэлцэхэд нэг улсын яллагч нь төлөөлнө.

19.5.Шүүх хуралдааны явцад өмгөөлөгч, бусад оролцогч нараас хөтөлсөн, тулгасан, нэг зүйл дахин давтан асуусан, хэрэгт холбогдолгүй асуулт асуусан, эсхүл хавтаст хэрэгт авагдаагүй нотлох баримтанд үндэслэн санал гаргавал зогсоолгохоор хуралдаан даргалагчид санал гаргана.

19.6.Шүүгдэгч шүүхийн хэлэлцүүлгийн үед мэдүүлэг өгөхөөс татгалзсан, гаргасан мэдүүлэг нь хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын үед өгсөн мэдүүлгээс ноцтой зөрсөн, эсхүл хэргийг түүний оролцоогүйгээр хэлэлцэж байгаа тохиолдолд хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын шатанд өгсөн мэдүүлгийг уншиж сонгоно.

19.7.Нотлох баримтыг шинжлэн судлах явцад шүүх хуралдаанаар нөхөн гүйцэтгэх боломжтой мөрдөн шалгах тодорхой ажиллагаа явуулах санал гаргаж болно.

19.8.Шүүгдэгчийн үйлдэл, эс үйлдэхүй нь гэмт хэрэг үйлдэхээр бэлтгэсэн, завдсан, төгссөн эсэх, гэмт хэргийг бүлэглэж үйлдсэн бол оролцогч нэг бүрийн оролцоо, гүйцэтгэсэн үүрэг, үйлдлийн шинж чанар, хэр хэмжээг харгалзан зүйлчлэл, оногдуулах ял, хэрэглэх албадлагын арга хэмжээний талаар дүгнэлт гаргана.

19.9.Улсын яллагч шүүх хуралдаанд оролцох боломжгүй бол дээд шатны прокурор өөр прокурорыг томилно.

20 дугаар зүйл.Төр, нийтийн эрх ашгийг хамгаалах

20.1.Төрийн ашиг сонирхол зөрчигдсөн гэж үзвэл төрийн байгууллагын хүсэлтээр, нийтийн эрх ашиг зөрчигдсөн гэж үзвэл төрийн байгууллагын хүсэлт эсхүл өөрийн санаачлагаар захиргааны болон иргэний хэрэг шүүхээр хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд зохигчоор, эсхүл гуравдагч этгээдээр оролцоно.

20.2.Прокурор нь төр, нийтийн эрх ашгийг төлөөлөн хамгаалах чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ хуулиар олгогдсон бүрэн эрхийнхээ хүрээнд нотлох баримт цуглуулах тодорхой ажиллагаа явуулах, иргэн, байгууллага, албан тушаалтнаас холбогдох баримт, мэргэжлийн шинжээчийн дүгнэлтийг гаргуулан авах эрхтэй.

20.3.Прокурор иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцохдоо Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 25, 26 дугаар зүйлд заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

20.4.Прокурор өөрийн санаачилгаар төр, нийтийн эрх ашгийг төлөөлөн хамгаалах ажиллагааг хэрэгжүүлж байгаа тохиолдолд итгэмжлэлгүйгээр оролцоно.

21 дүгээр зүйл.Шүүхэд төрийг төлөөлөх бүрэн эрх

21.1.Прокурор шүүх хуралдаанд оролцохдоо дараахь эрхтэй:

21.1.1.шүүхийн хэлэлцүүлэг, шүүх хуралдаанд санал, дүгнэлт гаргах;
21.1.2.шинжлэн судлах нотлох баримтуудыг танилцуулах, шүүх хуралдааны дарааллын талаар санал гаргах;

21.1.3.шүүгдэгч, гэрч, хохирогч, шинжээчээс асуулт асуух;
21.1.4.нотлох баримт шинжлэн судлах;
21.1.5.яллах, яллахаас татгалзах;
21.1.6.шүүхийн шийдвэрт гомдол, эсэргүүцэл бичих, буцаан авах;
21.1.7.хуульд заасан үндэслэл байвал шүүгчийг татгалзан гаргах тухай хүсэлт гаргах;

21.1.8.шүүх хуралдааны тэмдэглэлтэй танилцах, түүнд засвар оруулах санал гаргах;

21.1.9.шүүхэд нотлох баримт гаргаж өгөх;
21.1.10.оролцогчийн давж заалдах журмаар гаргасан гомдолд хариу тайлбар гаргах;

21.1.11.шинээр илэрсэн нөхцөл байдлын улмаас хэргийг сэргээх тухай дүгнэлт, хүсэлтийг шүүхэд гаргах;

21.1.12.шүүхэд нэхэмжлэл, тайлбар, хүсэлт, гомдол гаргах;
21.1.13.хуульд заасан бусад.

21.2.Шүүх хуралдаанд хэд хэдэн прокурор оролцож болох бөгөөд энэ тохиолдолд ахалж оролцох прокурорыг дээд шатны прокурор томилно.

22 дугаар зүйл. Ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих

22.1.Прокурор ял эдлүүлэх дараахь ажиллагаанд хяналт тавина:

22.1.1.хорих, хорихоос өөр төрлийн ял эдлүүлэх, тэнсэх, албадлагын арга хэмжээ биелүүлэх ажиллагаа хуулийн дагуу явагдаж байгаа эсэх;

22.1.2.ял эдлүүлэх ажиллагаатай холбоотой хууль тогтоомжийг зөв хэрэглэсэн эсэх;

22.1.3.ял эдлүүлэх ажиллагаанд хүний эрх, эрх чөлөө зөрчигдсөн эсэх;

22.1.4.баривчлах, цагдан хорих шийдвэрийг биелүүлэх ажиллагаа хуулиар тогтоосон нөхцөл, журамд нийцэж байгаа эсэх.

23 дугаар зүйл. Ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих прокурорын бүрэн эрх

23.1.Прокурор ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд холбогдох хуульд зааснаас гадна дараахь бүрэн эрхтэй:

23.1.1.ял эдлүүлэх байгууллага, албадах байр, түр саатуулах, баривчлах, цагдан хорих байр, хорих анги, сургалт-хүмүүжлийн тусгай байгууллагад ямар ч цагт саадгүй нэвтрэх;

23.1.2.ял эдлүүлэх, албадлагын арга хэмжээ, таслан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажиллагаатай холбогдуулан албан тушаалтны гаргасан шийдвэр, бусад баримт бичигтэй танилцах, хууль бус шийдвэрийг хүчингүй болгох, уг асуудлыг шалгах, шалгуулахаар холбогдох байгууллагад шилжүүлэх;

23.1.3.ялтан, цагдан хоригдсон этгээдтэй ганцаарчлан, биечлэн уулзах, шаардлагатай бол ялтан, цагдан хоригдсон этгээдээс тайлбар авах;

23.1.4.ял эдлүүлэх, албадлагын арга хэмжээ, цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажиллагаатай биечлэн танилцах, шалгах, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах;

23.1.5.шаардлагатай тохиолдолд зохих мэргэжлийн байгууллагыг хяналт, шалгалтанд оролцуулах;

23.1.6.ял шийтгүүлсэн, цагдан хоригдсон этгээд, бусад этгээдийн хүсэлт, гомдлыг шийдвэрлэх, зөрчигдсөн эрхийг сэргээх;

23.1.7.шүүхийн шийтгэх тогтоол биелүүлэхтэй холбогдож гарсан санал, ял эдлүүлэх, хорих ял шийтгүүлсэн Монгол Улсын иргэнийг шилжүүлэн авах, албадлагын арга хэмжээг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой дүгнэлтийг шүүхэд гаргах, шүүх хуралдаанд оролцох;

23.1.8.ял эдлүүлэх, албадлагын арга хэмжээ, цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээтэй холбогдуулан байгууллага, албан тушаалтнаас шаардлагатай баримт бичиг, тодорхойлолт, тайлбар гаргуулан авах;

23.1.9.Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасан үндэслэл, журмыг зөрчиж түр саатуулагдсан, баривчлагдсан, цагдан хоригдож байгаа хүнийг нэн даруй суллах;

23.1.10.хуульд тусгайлан заасан тохиолдолд шинжээч томилж, дүгнэлт гаргуулах;

23.1.11.шүүхийн шийтгэх, цагаатгах тогтоолыг хуульд заасан хугацаанд ирүүлэхийг шүүхээс шаардах;

23.1.12.ял эдлүүлэх ажиллагааны явцад хүний эрх, эрх чөлөө, орон байр, өмчийн халдашгүй байдал, захиран зарцуулах эрхийг хөндсөн ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаж байгаа эсэхэд хяналт тавих;

23.1.13.шүүхийн шийтгэх тогтоол биелүүлэхтэй холбоотой санал, хүсэлт, дүгнэлтийг хянаж шийдвэрлэх;

23.1.14.ял эдлүүлэх ажиллагаатай холбоотой шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтны гаргасан шийдвэрийг хянах;

23.1.15.ял эдлүүлэх ажиллагааны явцад гаргасан зөрчил, түүнд нөлөөлсөн шалтгаан, нөхцлийг арилгуулахаар прокурорын шаардлага бичих;

23.1.16.мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулах эрх бүхий байгууллагад ялтан шилжүүлэх зөвшөөрөл олгох;

23.1.17.харуул хамгаалалтгүй ажиллах, гэрээгээр ажиллах хоригдлын холбогдох материалыг хянаж зөвшөөрөл олгох;

23.1.18.олон улсын гэрээний дагуу хорих ял эдэлж байгаа гадаад улсын иргэнийг шилжүүлэн өгөх, гадаад улсад ял эдэлж байгаа Монгол Улсын иргэнийг шилжүүлэн авах талаархи саналыг хянаж шийдвэрлэх, шүүх хуралдаанд дүгнэлт гаргах;

23.1.19.цагдан хоригдсон этгээдийн өрөөг солих зөвшөөрөл олгох.

24 дүгээр зүйл.Ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих арга хэлбэр

24.1.Прокурор ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналтыг дараахь арга хэлбэрээр тавина:

24.1.1.хяналтын ажлын бүртгэл хөтлөх;

24.1.2.хуулийн хэрэгжилттэй танилцах, шалгах, судалгаа хийх;

24.1.3.хорих болон хорихоос өөр төрлийн ялаар шийтгүүлсэн этгээдийн хувийн хэрэг, материалтай танилцах, хянах;

24.1.4.байгууллага, албан тушаалтнаас мэдээ, судалгаа, баримт сэлт гаргуулан авах, тайлбар гаргуулах, тодорхойлолт авах;

24.1.5.шаардлагатай тохиолдолд холбогдох байгууллага, албан тушаалтнаас мэргэжлийн туслалцаа авч, хяналтын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх.

25 дугаар зүйл.Мөрдөн шалгах нууц ажиллагаа, гүйцэтгэх ажилд хяналт тавих

25.1.Улсын ерөнхий прокурор, түүний тусгайлан эрх олгосон прокурор мөрдөн шалгах нууц ажиллагаа, гүйцэтгэх ажилд дараахь хяналтыг тавина:

25.1.1.Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасны дагуу мөрдөн шалгах нууц ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаж байгаа эсэхийг хянах;

25.1.2.Гүйцэтгэх ажлын тухай хуулийн² 23 дугаар зүйлд заасны дагуу гүйцэтгэх ажилд хяналт тавих;

25.1.3.гүйцэтгэх ажил, мөрдөн шалгах нууц ажиллагааны заавар, журмын хэрэгжилтэд хуульд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд хяналт тавих.

25.2.Прокурор мөрдөн шалгах нууц ажиллагаа, гүйцэтгэх ажилд хяналт тавихдаа дараахь бүрэн эрхтэй:

25.2.1.гүйцэтгэх ажлын болон мөрдөн шалгах нууц ажиллагааны хэрэг нээх, хаах ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл журмын дагуу явагдаж байгаа эсэхийг хянах;

25.2.2.гүйцэтгэх ажлын тусгай техник хэрэгслийн нэгдсэн тоо бүртгэлд хяналт тавих;

25.2.3.гүйцэтгэх ажлын болон мөрдөн шалгах нууц ажиллагааны нэгдсэн тоо бүртгэлд хяналт тавих;

25.2.4.эрх бүхий байгууллагаас явуулж байгаа мөрдөн шалгах нууц ажиллагаа хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу явагдаж байгаа эсэхийг хянах;

²Гүйцэтгэх ажлын тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 1999 оны 3 дугаарт нийтлэгдсэн.

25.2.5.эрх бүхий байгууллагаас ирүүлсэн мөрдөн шалгах нууц ажиллагаа, гүйцэтгэх ажил явуулах саналтай танилцаж зөвшөөрөл олгох, зөвшөөрөл олгохоос татгалзах, тухайн ажиллагааны хугацааг сунгах, зогсоох, үр дүнг хянах;

25.2.6.гүйцэтгэх ажил, мөрдөн шалгах нууц ажиллагааны холбогдох материалтай танилцах;

25.2.7.мөрдөгчийн магадлагааг хянаж баталгаажуулах;

25.2.8.гүйцэтгэх ажил, мөрдөн шалгах нууц ажиллагаа явуулахаар эрх бүхий байгууллагад даалгавар бичих;

25.2.9.хойшлуулшгүй тохиолдолд явуулсан мөрдөн шалгах нууц ажиллагааг хүчинтэйд тооцуулах мөрдөгчийн саналыг хянаж, шийдвэрлэх;

25.2.10.гүйцэтгэх ажил, мөрдөн шалгах нууц ажиллагаа явуулах эрх бүхий байгууллагад хуульд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд хяналт, шалгалт явуулах;

25.2.11.гүйцэтгэх ажил, мөрдөн шалгах нууц ажиллагааны явцад хүний эрх, эрх чөлөө зөрчигдсэн, эсхүл эрх бүхий байгууллагын ажилтан хууль тогтоомж зөрчсөн талаархи гомдлыг хянаж, буруутай этгээдэд хариуцлага тооцуулах арга хэмжээ авах.

25.3.Энэ хуулийн 25.2.5-д заасан шийдвэр гаргахад дараахь асуудлыг тусгасан байна:

25.3.1.зохиох арга хэмжээ, түүний үндэслэл, зорилго, холбогдох хүний тухай мэдээ, хянах утасны дугаар, шуудан харилцааны төрөл буюу үзлэг хийх орон байрны хаяг, шаардагдах хугацаа, ашиглах тусгай техник хэрэгсэл;

25.3.2.тухайн үйлдэл, үйл ажиллагааг бусад аргаар илрүүлэх, баримтжуулах боломжгүй, бэрхшээлтэй болох тухай үндэслэл;

25.3.3.уг арга хэмжээг тухайн хүнд холбогдуулж урьд нь зохиож байсан эсэх.

25.5.Гүйцэтгэх байгууллага зохиосон арга хэмжээ дуусмагц зөвшөөрөл олгосон прокурорт энэ тухай мэдэгдэнэ.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ
ЭРХ ЗҮЙН ТУСЛАЛЦАА ХАРИЛЦАН ҮЗҮҮЛЭХ, ГЭМТ ХЭРЭГ ҮЙЛДСЭН ХҮН,
ХОРИХ ЯЛ ШИЙТГҮҮЛСЭН ХҮНИЙГ ШИЛЖҮҮЛЭХ АЖИЛЛАГАА

26 дугаар зүйл. Эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан
үзүүлэх, гэмт хэрэг үйлдсэн хүн, хорих
ял шийтгүүлсэн хүнийг шилжүүлэх

26.1.Прокурорын төв байгууллага нь олон улсын гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол эрүүгийн хэргийн талаар дараахь ажиллагааг гүйцэтгэх төв байгууллага байна:

26.1.1.эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх ажиллагаа;

26.1.2.тогтоол биелүүлэх зорилгоор хүнийг шилжүүлэн авах, шилжүүлэн өгөх;

26.1.3.хорих ял шийтгүүлсэн хүнийг харьяат улсад нь ял эдлүүлэхээр шилжүүлэх, Монгол Улсын иргэнийг шилжүүлэн авах.

27 дугаар зүйл.Эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх, гэмт хэрэг үйлдсэн хүн, хорих ял шийтгүүлсэн хүнийг шилжүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих прокурорын бүрэн эрх

27.1.Прокурор нь энэ хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1.1-26.1.3-т заасан ажиллагаанд хяналт тавих дараахь бүрэн эрхтэй:

27.1.1.хүсэлтийг хүлээн авах, эрх бүхий байгууллагад уламжлах, түүнийг гүйцэтгүүлэхээр холбогдох байгууллагад шилжүүлэх;

27.1.2.хүсэлтийг гүйцэтгэх эсэхийг хянаж, шийдвэрлэх;

27.1.3.хүсэлтийн гүйцэтгэлд хяналт тавих;

27.1.4.хүсэлтийг гүйцэтгэх хугацаа тогтоох, хугацаа сунгах;

27.1.5.зөвшөөрөл олгох.

28 дугаар зүйл.Эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих

28.1.Прокурор нь эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх хүсэлтийг хүлээн авч дараахь асуудлыг хянана:

28.1.1.хүсэлт нь хууль, гэрээний шаардлагад нийцсэн эсэх;

28.1.2.хүсэлтийг хангахаас татгалзах үндэслэлтэй эсэх;

28.1.3.хүсэлтийг зохих ёсоор гүйцэтгэхэд шаардлагатай баримт сэлт, мэдээлэл байгаа эсэх.

28.2.Гадаад улсаас ирүүлсэн эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх хүсэлтийг хүлээн авах, эрх бүхий байгууллагад гүйцэтгүүлэхээр даалгаж, прокурор хяналт тавина.

28.3.Прокурор нь эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа авах мөрдөгчийн саналыг шийдвэрлэх, хүсэлт үйлдэх, гадаад улсын эрх бүхий байгууллагад уламжилж, гүйцэтгэлийг шаардана.

28.4.Гадаад улсаас ирүүлсэн эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх хүсэлтийг гүйцэтгэх хугацаа, хугацааг сунгах эсэхийг прокурор шийдвэрлэнэ.

29 дүгээр зүйл. Гэмт хэрэг үйлдсэн хүнийг шилжүүлэн авах, шилжүүлэн өгөх ажиллагаанд хяналт тавих

29.1. Гэмт хэрэг үйлдсэн хүнийг шилжүүлэн авах, шилжүүлэн өгөх тухай хүсэлтийг хүлээн авч дараахь асуудлыг хянана:

29.1.1. гэмт хэрэг үйлдсэн хүнийг шилжүүлэн авах, шилжүүлэн өгөх тухай хүсэлт нь хууль, олон улсын гэрээний шаардлагад нийцсэн эсэх;

29.1.2. гэмт хэрэг үйлдсэн хүнийг шилжүүлэн өгөхөөс татгалзах үндэслэл бий эсэх;

29.1.3. гэмт хэрэг үйлдсэн хүнийг шилжүүлэн өгөх, шилжүүлэн авахад шаардлагатай бичиг баримт нь хууль, олон улсын гэрээнд заасан шаардлага хангасан эсэх;

29.2. Улсын Ерөнхий прокурор нь өөрийн санаачлагаар, эсхүл холбогдох байгууллагын саналыг үндэслэн гэмт хэрэг үйлдсэн хүнийг гадаад улсад эрэн сурвалжлах, олж тогтоох, шилжүүлэн авах, шилжүүлэн өгөх шийдвэр гаргана.

29.3. Прокурор нь гэмт хэрэг үйлдсэн хүнийг шилжүүлэн авах, шилжүүлэн өгөх ажиллагаанд дараахь бүрэн эрхтэй:

29.3.1. гэмт хэрэг үйлдсэн Монгол Улсын иргэнийг шилжүүлэн авах тухай хүсэлтийг гадаад улсын эрх бүхий байгууллагад уламжлах;

29.3.2. гэмт хэрэг үйлдсэн гадаад улсын иргэнийг шилжүүлэн авах тухай хүсэлтийг үндэслэн тодорхой ажиллагаа явуулахыг эрх бүхий байгууллагад даалгах;

29.3.3. гэмт хэрэг үйлдсэн гадаад улсын иргэн, харьяалалгүй хүнийг баривчлах, цагдан хорих саналыг шүүхэд хүргүүлж шийдвэрлүүлэх;

29.3.4. хуульд заасан хугацаанд шилжүүлж аваагүй тохиолдолд цагдан хоригдсон этгээдийг суллах.

30 дугаар зүйл. Хорих ял шийтгүүлсэн хүнийг шилжүүлэн авах, шилжүүлэн өгөх ажиллагаанд хяналт тавих

30.1. Хорих ял шийтгүүлсэн хүнийг шилжүүлэн өгөх, шилжүүлэн авах тухай материалыг эрх бүхий байгууллагаас хүлээн авч дараахь асуудлыг хянана:

30.1.1. хорих ял шийтгүүлсэн хүн эх орондоо ялаа үргэлжлүүлэн эдлэх хүсэлт гаргасан эсэх;

30.1.2. хорих ял шийтгүүлсэн хүнийг шилжүүлэн өгөх, шилжүүлэн авахад шаардагдах бичиг баримт нь хууль, олон улсын гэрээнд заасан шаардлага хангаж байгаа эсэх;

30.1.3.хорих ял шийтгүүлсэн хүнийг шилжүүлэн өгөхөөс татгалзах үндэслэл бий эсэх.

30.2.Хорих ял шийтгүүлсэн хүнийг шилжүүлэн өгөх, шилжүүлэн авах талаар Улсын Ерөнхий прокурор шийдвэр гаргана.

30.3.Хорих ял шийтгүүлсэн хүнийг шилжүүлэн өгөх, шилжүүлэн авах ажиллагааг зохион байгуулахыг эрх бүхий байгууллагад даалгаж, хяналт тавина.

30.4.Хорих ял шийтгүүлсэн хүнийг өөрийн нутаг дэвсгэрээр дамжин өнгөрүүлэх зөвшөөрлийг Улсын Ерөнхий прокурор олгоно.

30.5.Хорих ял шийтгүүлсэн хүний эдлээгүй үлдсэн ялыг Монгол Улсад үргэлжлүүлэн эдлүүлэх тухай шүүх хуралдаанд оролцож, дүгнэлт гаргана.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ ПРОКУРОРЫН ХЯНАЛТЫН ЭРХ ЗҮЙН ХЭЛБЭР

31 дүгээр зүйл.Эрх зүйн хэлбэрийн төрөл

31.1.Прокурор бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхдээ тогтоол, даалгавар, зөвшөөрөл, шаардлага, мэдэгдэл, дүгнэлт, санал, эсэргүүцэл, хүсэлт, нэхэмжлэл, тайлбар, гомдол гаргана.

31.2.Прокурорын хяналтын эрх зүйн хэлбэрийн бусад төрлийг хуулиар тогтоож болно.

31.3.Прокурорын хяналтын эрх зүйн хэлбэр нь хууль ёсны, үндэслэлтэй байна.

31.4.Прокурорын хяналтын эрх зүйн хэлбэрийг бичих аргачлал, журмыг Улсын Ерөнхий прокурор тогтооно.

32 дугаар зүйл.Прокурорын тогтоол

32.1.Прокурор чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ бүрэн эрхэд хамаарах асуудлыг шийдвэрлэхээр тогтоол гаргана.

32.2.Дээд шатны прокурор нь прокурорын тогтоолыг хууль бус, үндэслэлгүй гэж үзвэл өөрчлөх, хүчингүй болгох эрхтэй.

33 дугаар зүйл.Прокурорын даалгавар

33.1.Прокурор чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ тодорхой ажиллагаа гүйцэтгүүлж, баримт, мэдээлэл цуглуулахаар бичгээр даалгавар өгнө.

33.2.Даалгаварт хийгдэх ажиллагааг тодорхой ойлгомжтой заана.

33.3. Даалгаврыг биелүүлэх хугацааг хийж гүйцэтгэх ажиллагааны цар хүрээ, орон зай, нөхцөл байдлыг харгалзан, биелэгдэх боломжтой байдлаар тогтооно.

33.4. Прокурорын даалгаврыг хүлээн авсан албан тушаалтан заавал биелүүлэх үүрэгтэй.

33.5. Прокурорын даалгаврыг эс зөвшөөрвөл дээд шатны прокурорт санал гаргаж болно.

33.6. Дээд шатны прокурор нь саналыг хүлээн авснаас хойш 3 хоногийн дотор хянаж тогтоол гаргана.

33.7. Тогтоол нь даалгаврыг бүхэлд нь хүчингүй болгох тухай, зарим заалтыг хүчингүй болгох тухай эсхүл саналыг хүлээн авахаас татгалзсан агуулгатай байна.

33.8. Прокурорын даалгаврыг эрүүгийн хэрэгт хавсаргахгүй.

34 дүгээр зүйл. Прокурорын зөвшөөрөл

34.1. Хуульд заасан тохиолдолд прокурор зөрчил шалган шийдвэрлэх, хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах, ял эдлүүлэх ажиллагааны явцад зөвшөөрөл өгнө.

34.2. Прокурорын зөвшөөрөл нь албан тушаалтны шийдвэрийг зөвшөөрч батлах хэлбэртэй байна.

34.3. Прокурорын зөвшөөрлийг албан бичгээр өгч болно.

34.4. Прокурор зөвшөөрөл олгохоос татгалзсан бол үндэслэлээ тайлбарлаж, бичгээр мэдэгдэнэ.

35 дугаар зүйл. Прокурорын шаардлага

35.1. Прокурор зөрчил шалган шийдвэрлэх, хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах, ял эдлүүлэх ажиллагааг хэрэгжүүлэх явцад гарсан зөрчил, түүнд нөлөөлсөн шалтгаан, нөхцөлийг арилгуулахаар шаардлага бичнэ.

35.2. Шаардлагыг дээд шатны прокурорын нэрээр бичнэ.

35.3. Прокурорын шаардлагыг хүлээн авсан байгууллага, албан тушаалтан хууль зөрчсөн зөрчил, түүнд нөлөөлсөн шалтгаан, нөхцөлийг арилгах арга хэмжээ авч, 15 хоногийн дотор бичгээр хариу өгөх үүрэгтэй.

35.4. Шаардлагын хариуг хугацаанд нь ирүүлээгүй албан тушаалтанд хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

36 дугаар зүйл. Прокурорын мэдэгдэл

36.1. Прокурор гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор гэмт хэрэг, зөрчил

гарахад нөлөөлсөн шалтгаан, нөхцөлийг арилгуулах мэдэгдэл бичнэ.

36.2.Мэдэгдлийг хуулийн этгээдийн албан тушаалтны нэр дээр бичнэ.

36.3.Мэдэгдэлд гэмт хэрэг, зөрчил гарахад нөлөөлсөн шалтгаан, нөхцөл, түүнийг арилгах арга хэлбэр, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр тухайн хуулийн этгээд, албан тушаалтнаас авч хэрэгжүүлж болох арга хэмжээ, зохиох ажлын талаар дурьдана.

36.4.Прокурорын мэдэгдлийг хүлээн авсан байгууллага, албан тушаалтан тухайн зөрчил, гэмт хэргийн шалтгаан, нөхцөлийг арилгах арга хэмжээ авч, 30 хоногийн дотор бичгээр хариу өгөх үүрэгтэй.

36.5.Мэдэгдлийн хариуг хугацаанд нь ирүүлээгүй албан тушаалтанд хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

37 дугаар зүйл.Прокурорын дүгнэлт

37.1.Прокурор шүүх хуралдаанд оролцохдоо, эсхүл шинээр илэрсэн нөхцөл байдлын улмаас хэргийг сэргээх тухай бичгээр дүгнэлт гаргана.

38 дугаар зүйл.Прокурорын санал

38.1.Прокурор шүүхээр тодорхой шийдвэр гаргуулахаар, эсхүл шүүх хуралдааны явцад гарсан асуудлын талаар санал гаргана.

39 дүгээр зүйл.Прокурорын эсэргүүцэл

39.1.Прокурор чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ хуулиар тогтоосон үндэслэл, журмын дагуу шүүхийн шийдвэрт эсэргүүцэл бичнэ.

39.2.Прокурорын эсэргүүцэл үндэслэлгүй гэж үзвэл дээд шатны прокурор нь буцаан авч болно.

40 дүгээр зүйл.Прокурорын хүсэлт

40.1.Шүүхийн шийдвэрийн бичвэрийн алдаа, буруу хийсэн тооцоог засуулахаар шүүхэд бичгээр хүсэлт гаргана.

41 дүгээр зүйл.Прокурорын нэхэмжлэл, гомдол

41.1.Төр, нийтийн эрх ашгийг төлөөлөн шүүхэд нэхэмжлэл, тайлбар, гомдол гаргана.

41.2.Прокурорын нэхэмжлэл, тайлбар, гомдол нь Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасан шаардлага хангасан байна.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ТОГТОЛЦОО, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, БҮРЭЛДЭХҮҮН

42 дугаар зүйл.Прокурорын байгууллага

42.1.Прокурорын байгууллага нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт эрүүгийн болон зөрчлийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг нэг мөр хангуулах зорилгоор хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах, ял эдлүүлэх ажиллагаанд хяналт тавих, шүүх хуралдаанд төрийн нэрийн өмнөөс оролцох чиг үүрэг бүхий, хараат бус, бие даасан шүүх эрх мэдлийг хэрэгжүүлэхэд оролцогч байгууллага мөн.

43 дугаар зүйл.Прокурорын байгууллагын тогтолцоо

43.1.Прокурорын байгууллага нь Улсын ерөнхий прокурорын газар, аймаг, нийслэлийн прокурорын газар, сум буюу сум дундын, дүүргийн прокурорын газраас бүрдэнэ.

43.2.Прокурорын хяналтын ажлын онцлогийг харгалзан дагнасан прокурорын газар байгуулж болно.

43.3.Аймаг, нийслэл, дагнасан болон сум буюу сум дундын, дүүргийн прокурорын газрыг нутаг дэвсгэрийн хэмжээ, хүн амын нягтаршил, ажлын шаардлагыг харгалзан Улсын ерөнхий прокурорын саналаар Монгол Улсын Их Хурал байгуулна.

43.4.Улсын ерөнхий прокурорын газрын дэргэд эрүүгийн болон зөрчлийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, гэмт хэргийн шалтгаан, нөхцөлийг судлах, прокурорыг мэргэшүүлэх сургалт, судалгааны нэгжтэй байна.

43.5.Улсын ерөнхий прокурорын газарт эрүүгийн хэргийн төв архив, аймаг, нийслэл, дагнасан прокурорын газарт түүний салбар архив ажиллана.

43.6.Прокурорын газрын зохион байгуулалт, бүтэц, орон тоог Улсын ерөнхий прокурор тогтооно.

43.7.Улсын ерөнхий прокурор, аймаг, нийслэл, дүүрэг, дагнасан прокурорын газрын Ерөнхий прокурорын дэргэд зөвлөл ажиллана. Зөвлөлийн бүрэн эрх, ажиллах журмыг Улсын ерөнхий прокурор тогтооно.

44 дүгээр зүйл.Прокурорын байгууллагын албан тушаалын бүрэлдэхүүн

44.1.Улсын ерөнхий прокурорын газарт Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогч, туслах прокурор, ахлах прокурор, хяналтын прокурор ажиллана.

44.2.Аймаг, нийслэл, дүүрэг, дагнасан прокурорын газарт аймаг, нийслэл, дүүрэг, дагнасан прокурорын газрын ерөнхий прокурор, түүний орлогч, ахлах прокурор, хяналтын прокурор ажиллана.

44.3.Сум буюу сум дундын прокурорын газарт сум буюу сум дундын ерөнхий прокурор, хяналтын прокурор ажиллана.

44.4.Прокурорын газар нь газар, хэлтэс, алба, тасгийн зохион байгуулалттай байж болно. Орлогч, туслах прокурор, ахлах прокурор нь зохион байгуулалтын бүтцийн нэгж, албыг удирдаж болно.

45 дугаар зүйл.Прокурор

45.1.Хуульчийн мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл авч, хуульчийн мэргэжлээр гурваас доошгүй жил, эсхүл прокурорын туслах ажилтан, референтээр хоёроос доошгүй жил ажилласан, ял шийтгүүлж байгаагүй, мэргэжлийн шаардлага хангасан, хорин таван насанд хүрсэн Монгол Улсын иргэнийг прокуророор томилно.

45.2.Прокурорыг мэргэжлийн ёс зүй, мэргэшсэн байдал, ур чадвар, дадлага туршлагыг харгалзан албан тушаалд сонгон шалгаруулах, дэвшүүлэх, эсхүл бууруулан томилох, сэлгүүлэн ажиллуулах журмыг Улсын ерөнхий прокурор батална.

45.3.Прокуророор таваас доошгүй жил ажилласан Монгол Улсын иргэнийг дээд шатны прокуророор томилно.

45.4.Хуульчийн мэргэжлээр 10-аас доошгүй жил ажилласан, гучин таван насанд хүрсэн прокурорыг Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогчоор томилно.

46 дугаар зүйл.Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогч

46.1.Прокурорын байгууллагыг Улсын ерөнхий прокурор тэргүүлнэ. Улсын ерөнхий прокурорыг Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Улсын Их Хуралтай зөвшилцөн зургаан жилийн хугацаагаар томилно.

46.2.Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Улсын ерөнхий прокурорын саналыг үндэслэн түүний орлогчийг Улсын Их Хуралтай зөвшилцөн зургаан жилийн хугацаагаар томилно.

46.3.Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санал болгосон хүнийг Улсын Их Хурал дэмжихгүй бол нэг удаа өөр хүний нэрийг дэвшүүлнэ.

46.4.Улсын ерөнхий прокурорын эзгүйд түүний шийдвэрээр Улсын ерөнхий прокурорын аль нэг орлогч бүрэн эрхийг нь хэрэгжүүлнэ. Улсын ерөнхий прокурорын орлогч Улсын ерөнхий прокурорын өмнө ажлаа хариуцна.

46.5.Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогчийг эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татан шалгахтай холбогдуулан бүрэн эрхийг нь түдгэлзүүлэх эсэх тухай асуудлыг эрх бүхий байгууллагын саналыг үндэслэн Монгол Улсын Ерөнхийлөгч шийдвэрлэнэ.

46.6.Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогчийн бүрэн эрх дараахь тохиолдолд

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн шийдвэр гарснаар хугацаанаас өмнө дуусгавар болно:

46.6.1.өөрийнх нь зөвшөөрснөөр өөр ажил, албан тушаалд томилсон, хуулиар тогтоосон болзол, журам, шалгуурын дагуу сонгогддог албан тушаалд нэр дэвшсэн;

46.6.2.гэмт хэрэг үйлдсэн болохыг тогтоосон шүүхийн шийдвэр хуулийн хүчин төгөлдөр болсон;

46.6.3.эрүүл мэндийн байдлын улмаас бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх боломжгүй болсон.

46.7.Энэ хуулийн 46.6-д зааснаар бүрэн эрх нь дуусгавар болсон тохиолдолд Монгол Улсын Ерөнхийлөгч энэ хуулийн 46.1, 46.2-т заасан журмын дагуу дараагийн Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогчийг томилно.

47 дугаар зүйл.Прокурорын тангараг

47.1.Прокурор албан тушаалд томилогдохдоо: “Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуулийг чанд сахиж, хүний эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэн, албаны үүргээ үнэнч шударгаар биелүүлж, прокурорын мэргэжил, ёс зүйн хэм хэмжээ, нэр хүндийг өндөрт өргөж явахаа тангараглая. Хэрэв миний бие өргөсөн тангаргаасаа няцвал хуульд заасан хариуцлагыг хүлээнэ.” гэж тангараг өргөнө.

47.2.Прокурорын тангараг өргөх ёслолын журмыг Монгол Улсын Ерөнхийлөгч батална.

48 дугаар зүйл.Улсын ерөнхий прокурорын бүрэн эрх

48.1.Улсын ерөнхий прокурор дараахь бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

48.1.1.прокурорын байгууллагын үйл ажиллагааг нэгтгэн зохион байгуулж удирдах;

48.1.2.Улсын Их Хурлаас баталсан төсвийг хуваарилах, түүнд багтаан прокурорын газрын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаарыг тогтоох;

48.1.3.прокурорын газрын байршил, байрны стандартыг тогтоох;

48.1.4.Улсын ерөнхий прокурорын орлогчийг томилуулах, чөлөөлүүлэх тухай саналаа Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид өргөн мэдүүлэх;

48.1.5.прокурорыг томилох, чөлөөлөх, урамшуулах, сахилгын шийтгэл оногдуулах;

48.1.6.прокурорын хяналтын аргачилсан заавар батлах;

48.1.7.мөрдөн шалгах нууц ажиллагааны журмыг Тагнуулын төв байгууллагын даргатай хамтран батлах;

48.1.8.прокурорын байгууллагын дотоод асуудлаар тушаал гаргах;

48.1.9.гэмт хэрэгтэй тэмцэх, зөрчил шалган шийдвэрлэх, хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах, ял эдлүүлэх ажиллагааг хэрэгжүүлэх эрх бүхий байгууллагаас хүний эрх, эрх чөлөөг хязгаарласан хуулийн заалтыг хэрэгжүүлэх заавар, журам хуульд нийцэж байгаа эсэхийг хянаж зөвшөөрөл олгох, хэрэгжилтэд хяналт тавих;

48.1.10.гүйцэтгэх ажилд хуульд заасан журмын дагуу хяналт тавих, зөвшөөрөл олгох, гүйцэтгэх ажилд хяналт тавих прокурорт тусгайлан эрх олгох;

48.1.11.шүүх шийдвэр гаргахдаа хууль зөрчсөн, хуулийг буруу хэрэглэсэн гэж үзвэл эсэргүүцэл бичих;

48.1.12.гадаад улсын ижил төстэй байгууллага, олон улсын байгууллагатай шууд харилцаж хамтран ажиллах, гэмт хэрэгтэй тэмцэх асуудлаар санамж бичиг, хэлэлцээр байгуулах;

48.1.13.хуульд заасан бусад.

48.2.Энэ хуулийн 48.1.9-д заасны дагуу Улсын ерөнхий прокурор хянаж зөвшөөрөөгүй заавар, журмыг дагаж мөрдөхгүй.

49 дүгээр зүйл.Улсын ерөнхий прокурор Улсын Их Хуралтай харилцах

49.1.Улсын ерөнхий прокурор эрүүгийн болон зөрчлийн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийн талаар жилд нэгээс доошгүй удаа Улсын Их Хуралд мэдээлнэ.

50 дугаар зүйл.Улсын ерөнхий прокурор Монгол Улсын Ерөнхийлөгчтэй харилцах

50.1.Ял шийтгүүлсэн этгээдэд үзүүлэх уучлалын асуудлаар дүгнэлт гаргана.

50.2.Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн хүсэлтийн дагуу Улсын ерөнхий прокурор өөрийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар дүгнэлт гаргаж болно.

51 дүгээр зүйл.Улсын ерөнхий прокурор Засгийн газартай харилцах

51.1.Монгол Улсын Ерөнхий сайд, Засгийн газрын гишүүний хүсэлтээр өөрийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар Засгийн газрын хуралдаанд зөвлөх эрхтэйгээр оролцож санал, дүгнэлт гаргаж болно.

51.2.Шаардлагатай гэж үзвэл өөрийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудлыг Засгийн газрын хуралдаанд хэлэлцүүлж болно.

52 дугаар зүйл.Улсын ерөнхий прокурор Үндсэн хуулийн цэцэд хүсэлт гаргах

52.1.Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Жаран зургадугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу Монгол Улсын Үндсэн хууль зөрчсөн тухай маргааныг хянан шийдвэрлүүлэхээр Үндсэн хуулийн цэцэд хүсэлт гаргана.

53 дугаар зүйл.Улсын ерөнхий прокурор Улсын дээд шүүхтэй харилцах

53.1.Улсын ерөнхий прокурор Монгол Улсын Үндсэн хуулиас бусад хуулийг зөв хэрэглэх асуудлаар тайлбар гаргуулахаар Улсын дээд шүүхэд санал оруулж болно.

53.2.Улсын дээд шүүхэд хяналтын журмаар, эсхүл хяналтын шатны шүүхийн шийдвэрт эсэргүүцэл бичиж шүүх хуралдаанд оролцоно.

54 дүгээр зүйл.Прокурорын зэрэг дэв

54.1.Прокурор нь төрийн хууль цаазын тэргүүн зөвлөх, төрийн хууль цаазын шадар зөвлөх, хууль цаазын тэргүүн зөвлөх, хууль цаазын шадар зөвлөх, хууль цаазын итгэмжит зөвлөх, хууль цаазын ахлах зөвлөх, хууль цаазын зөвлөх, хууль цаазын дэд зөвлөхийн зэрэг дэвтэй байна.

54.2.Төрийн хууль цаазын тэргүүн зөвлөх, төрийн хууль цаазын шадар зөвлөхийн зэрэг дэвийг Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, бусад зэрэг дэвийг албан тушаалын ангилал, прокурорт ажилласан хугацаа, мэргэшсэн байдал, ур чадварыг үндэслэн Улсын ерөнхий прокурор олгоно.

54.3.Прокурорын зэрэг дэв тогтоох, олгох журмыг Улсын ерөнхий прокурор батална.

55 дугаар зүйл.Прокурорын байгууллагын ажилтан

55.1.Прокурорын байгууллага нь чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх үүрэг бүхий референт, туслах ажилтан ажиллана.

55.2.Прокурорын байгууллага нь үйл ажиллагааны хэвийн нөхцөлийг хангах үүрэг бүхий захиргааны алба, ажилтантай байна.

55.3.Эрүүгийн хэргийн архивт архивын эрхлэгч, архивч ажиллана.

55.4.Прокурорын байгууллагын ажилтанд тавигдах шаардлага, сонгон шалгаруулалт, ажиллах журмыг Улсын ерөнхий прокурор батална.

ЗУРГАДУГААР БҮЛЭГ ПРОКУРОРЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БАТАЛГАА

56 дугаар зүйл.Прокурорын хараат бус байдлын баталгаа

56.1.Прокурорын бүрэн эрхийг энэ хуульд зааснаас өөр үндэслэл, журмаар хязгаарлах, түдгэлзүүлэх, дуусгавар болгохыг хориглоно.

56.2.Хуульд зааснаас бусад тохиолдолд прокурорыг чөлөөлөх, халах, өөрийнх нь зөвшөөрөлгүйгээр өөр ажил, албан тушаалд томилохыг хориглоно.

56.3.Прокурор албан дайчилгаанаас чөлөөлөгдөнө.

56.4.Прокуророос хяналт тавьж байгаа болон шийдвэрлэсэн хэргийнх нь талаар хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах үйл ажиллагаа явуулж байгаа байгууллага, албан тушаалтан тайлбар, мэдүүлэг авахаар шаардахыг хориглоно.

56.5.Прокурорт эрүүгийн хэрэг үүсгэж, яллагдагчаар татан шалгаж байгаа тохиолдолд энэ зүйлийн 56.4 дэх заалт хамаарахгүй.

56.6.Прокурор нь хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны оролцогчоос бусад этгээдэд хэргийн талаар мэдээлэл өгөх үүрэг хүлээхгүй.

56.7.Прокурорт хөндлөнгөөс нөлөөлсөн, дарамт, шахалт үзүүлсэн этгээдэд хуулийн хариуцлага хүлээлгэнэ.

57 дугаар зүйл.Нөлөөллийн мэдүүлэг гаргах

57.1.Прокурор бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд нь саад учруулсан, хараат бус байдалд нь халдсан аливаа дарамт, шахалт, нөлөөллийн талаар дээд шатны прокурорт мэдүүлэх үүрэгтэй.

57.2.Нөлөөллийн мэдүүлэг гаргах журмыг Улсын ерөнхий прокурор батална.

58 дугаар зүйл.Прокурорын хууль зүйн баталгаа

58.1.Прокурор, түүний гэр бүлийн гишүүний амь нас, аюулгүй байдалд аюул занал учрах нөхцөл үүссэн, энэ тухай мэдээлэл авсан бол цагдаагийн байгууллага холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээг авна.

58.2.Прокурор аюулгүй байдлаа хамгаалах зорилгоор хуульд заасан нэг бүрийн тусгай хэрэгслийг эзэмших, хэрэглэх эрхтэй. Тусгай хэрэгслээр хангах, хэрэглэх журмыг Улсын ерөнхий прокурор батална.

58.3.Прокурорыг гэмт хэрэг үйлдэж байхад нь, эсхүл хэргийн газарт гэмт үйлдлийнх нь нотлох баримттайгаар баривчилснаас бусад тохиолдолд Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогчийг Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зөвшөөрөлгүйгээр, бусад прокурорыг Улсын ерөнхий прокурорын зөвшөөрөлгүйгээр албадан саатуулах, цагдан хорих, баривчлах, орон байр, албан тасалгаа, тээвэр, холбооны хэрэгсэл, өөрийнх нь мэдэлд байгаа баримт бичиг, ачаа тээш, бусад эд хөрөнгө, захидал, харилцаа, хувийн нууц, биед нь халдах, үзлэг, нэгжлэг хийхийг хориглоно.

58.4.Прокурорыг гэмт хэрэг үйлдэж байхад нь, эсхүл гэмт хэргийн газар гэмт үйлдлийнх нь нотлох баримттайгаар баривчилсан, эсхүл эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татах хангалттай үндэслэл тогтоогдсон бол энэ тухай Улсын ерөнхий прокурор, түүний орлогчийн талаар Монгол Улсын Ерөнхийлөгчид, бусад прокурорын талаар Улсын ерөнхий прокурорт 24 цагийн дотор мэдэгдэнэ.

58.5.Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, эсхүл Улсын ерөнхий прокурор ажлын 10 өдрийн дотор прокурорыг эрүүгийн хариуцлагад татах зөвшөөрөл олгох эсэхийг шийдвэрлэнэ.

58.6.Прокурорт эрүүгийн хэрэг үүсгэж яллагдагчаар татахтай холбогдуулан түүний бүрэн эрхийг Улсын ерөнхий прокурор түдгэлзүүлж болно.

58.7.Прокурорыг албадан саатуулах, цагдан хорих, баривчлах, орон байр, уналга, албан тасалгаа болон биед нь халдах, үзлэг, нэгжлэг хийх шаардлагатай бол энэ хуулийн 58.6, 58.7-д заасан журмын дагуу зөвшөөрөл авна.

58.8.Бусад байгууллага, албан тушаалтан прокурорын хяналтын ажлыг Улсын ерөнхий прокурорын зөвшөөрөлгүйгээр шалгах, албан үүргээ гүйцэтгэхтэй нь холбогдож илэрхий болсон, эсхүл өөрт нь итгэмжлэн мэдэгдсэн төр, байгууллага, хувь хүний нууцын талаар мэдээлэл өгөхийг прокуророос шаардаж болохгүй.

58.9.Прокурор бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх явцад гаргасан алдааны улмаас учирсан хохирлыг төр хариуцна.

59 дүгээр зүйл.Прокурорын эдийн засгийн баталгаа

59.1.Прокурорын байгууллагын зардлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлж, үйл ажиллагаагаа явуулах эдийн засгийн баталгааг төр хангана.

59.2.Прокурорын байгууллагын төсөв нь үйл ажиллагаагаа бие даан хэрэгжүүлэх шаардлагыг хангасан байна.

59.3.Улсын ерөнхий прокурор нь прокурорын байгууллагын үйл ажиллагааны болон хөрөнгө оруулалтын төсвийн саналыг төлөвлөж, санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

59.4.Прокурорын цалин хөлс нь албан тушаалын цалин, албан ажлын онцгой нөхцөл, төрийн алба хаасан хугацаа, зэрэг дэв, эрдмийн зэргийн нэмэгдлээс бүрдэнэ. Прокурорын албан тушаалын цалингийн сүлжээ, нэмэгдлийн хэмжээг Улсын Их Хурал тогтооно.

59.5.Энэ хуулийн 59.4-т заасан прокурорт олгох цалин хөлсний нэмэгдлийн хэмжээ нь Төрийн албаны тухай хуулийн 28.13-т заасан зохицуулалтад хамаарахгүй.

59.6.Прокурорын байгууллагад тогтвор суурьшилтай, үр бүтээлтэй ажиллаж байгаа прокурорт орон сууц барих, худалдан авах, өөрөө эсхүл хүүхдээ сургахад зориулан

төрөөс хөнгөлөлттэй зээл авахад дэмжлэг үзүүлэх, шаардлагатай бол зээлийн баталгаа гаргаж өгнө.

59.7.Улсын ерөнхий прокурор дараахь баталгаагаар хангагдана:

59.7.1.уналга, холбооны хэрэгслээр хангагдах;

59.7.2.төрийн өндөр албан тушаалтны зэрэг зиндаанд тохируулан Улсын Их Хурлаас тогтоосон цалин авах, зайлшгүй шаардлагатай бусад хангамж эдлэх;

59.7.3.гадаадад байх, зорчих хугацаанд дипломат дархан эрх, эрх ямба эдлэх.

59.8.Прокурор ээлжийн амралтаараа дотоодын амралт, сувиллын газарт, эсхүл өөрийн болон эхнэр, нөхрийн төрсөн нутагт амрах тохиолдолд түүний ирэх, очих замын зардлыг хуульд заасан журмын дагуу олгоно.

59.9.Прокурорын байгууллагын бүтэц, зохион байгуулалт, орон тоо, хяналтын харьяалал, ажлын ачаалал, хариуцсан нутаг дэвсгэрийн хэмжээ, дэд бүтэц зэргийг харгалзан прокурорын газрын албан байрны стандарт, прокурорын үйл ажиллагаанд шаардлагатай хангалтын жишиг, нормативыг хангахад шаардагдах зардлыг жил бүрийн улсын төсөвт тусгана.

60 дугаар зүйл.Прокурорын нийгмийн баталгаа

60.1.Прокурорын амь нас, гэнэтийн осол, нийгмийн болон эрүүл мэндийн даатгалын хураамжийг төр хариуцна.

60.2.Прокурор албан үүргээ гүйцэтгэх явцад нас барсан бол даатгалын төлбөрийг түүний 15 жилийн цалинтай тэнцэх хэмжээгээр өв залгамжлагчид нь олгоно.

60.3.Прокурор албан үүргээ гүйцэтгэх явцдаа эрүүл мэндэд нь хохирол учирч цаашид мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэх чадваргүй болсон тохиолдолд тухайн прокурорын сүүлийн гурван жилийн үндсэн цалинтай тэнцэх хэмжээний нэг удаагийн буцалтгүй тусламжийг олгож, цаашид өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох хүртэл прокуророор ажиллаж байхдаа авч байсан цалингийн 70 хувьтай тэнцэх хэмжээний нөхөн олговрыг сар бүр олгоно.

60.4.Энэ хуулийн 60.3-т заасан хохирлын улмаас прокурор мэргэжлийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд саад болохооргүй нөхцөлд тухайн прокурорын сүүлийн нэг жилийн цалинтай тэнцэх хэмжээний нэг удаагийн буцалтгүй тусламж олгоно.

60.5.Прокурор албан үүргээ гүйцэтгэх явцдаа нас барвал түүний асрамжид байсан хүүхдийг арван найман нас хүртэл, гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүнд прокурорын авч байсан албан тушаалын цалингаас ногдох хэмжээгээр тэтгэмжийг сар бүр олгоно. Энэ тэтгэмжид улсын төсвөөс төлсөн даатгалын төлбөр, тэжээгчээ алдсаны болон бусад төрлийн тэтгэвэр, цалин, тэтгэлгийг оруулан тооцохгүй.

60.6.Тавин насанд хүрсэн эмэгтэй, тавин таван насанд хүрсэн эрэгтэй, эсхүл нас харгалзахгүйгээр прокуророор 25 жил ажилласан прокурор өөрөө хүсвэл өндөр насны тэтгэврээ тогтоолгож болно.

60.7.Хуульд заасан нас, болзлын дагуу өндөр насны тэтгэвэрт гарсан прокурорт сүүлийн нэг жилийн цалингийн дунджаар тооцон 36 сарын цалинтай тэнцэх хэмжээний нэг удаагийн тэтгэмж олгоно.

60.8.Прокурорын ээлжийн амралтын үндсэн хугацаа, нэмэгдэл амралтыг Хөдөлмөрийн тухай хууль³ болон энэ хуулиар тогтооно. Прокуророор ажилласан таван жил тутамд ажлын гурван өдрийн нэмэгдэл амралт эдэлнэ.

60.9.Прокурор өөр орон нутагт томилогдон ажиллах тохиолдолд шилжин суурьшихтай холбогдон гарах зардлыг прокурорын байгууллага хариуцна.

60.10.Прокурор хүндээр өвчилсөн, удаан хугацаагаар эмчлүүлэх шаардлагатай бол түүнд прокурорын байгууллагын төсвөөс буцалтгүй тусламж олгоно. Буцалтгүй тусламж олгох журмыг Улсын ерөнхий прокурор батална.

60.11.Прокурорт орон сууцны болон бусад дэмжлэг үзүүлж болно. Дэмжлэгт зарцуулах мөнгийг тухайн жилийн төсөвт тусгана.

60.12.Албан үүргээ гүйцэтгэхтэй нь холбогдуулан прокурорын бие махбодод гэмтэл учруулсан буюу эрүүл мэндийг нь бусад хэлбэрээр хохироосон, түүнчлэн хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан, хөгжлийн бэрхшээлтэй болсон тохиолдолд прокурорт тэтгэвэр, тэтгэмж, албан тушаалын цалингийн зөрүүг хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан, тахир дутуугийн тэтгэвэр, тэтгэмж авч байсан нийт хугацаанд олгоно. Прокурор эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн тохиолдолд эрүүл мэндийн даатгалаас хэтэрсэн зардал, өвчтэй, эсхүл хөгжлийн бэрхшээлтэй болсон тохиолдолд түүний цалин хөлсийг бүрэн хэмжээгээр олгоно.

60.13.Энэ хуулийн 60.3, 60.4, 60.12-т заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, авч байсан цалингийн зөрүү, хиймэл эрхтэн хийлгэх, сонсголын аппарат авах, нөхөн сэргээх бусад эмчилгээ хийлгэх бол буцалтгүй тусламжийг төрөөс олгож, хуульд заасан тохиолдолд гэм буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлнэ.

60.14.Энэ хуульд тусгагдаагүй бусад баталгаа, шагнал урамшил, тусламж, тэтгэмжийг Төрийн албаны тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжоор зохицуулна.

61 дүгээр зүйл.Улс төрийн баталгаа

61.1.Прокурор үзэл бодлоо чөлөөтэй илэрхийлэх, эвлэлдэн нэгдэх, үг хэлэх, хэвлэн нийтлэх, шашин шүтэх, эс шүтэх эрх чөлөөгөө эдлэхдээ өөрийн албан тушаалд хүндэтгэлтэй хандана.

³Хөдөлмөрийн тухай хууль “Төрийн мэдээлэл” эмхэтгэлийн 1999 оны 25 дугаарт нийтлэгдсэн.

62 дугаар зүйл.Прокурорын иргэний эрхэд тавих хязгаарлалт

62.1.Прокурор багшлах болон эрдэм шинжилгээний ажил гүйцэтгэхээс бусад хуулиар тогтоосон эрх, үүрэгт нь үл хамаарах ажил, албан тушаал хавсран гүйцэтгэхийг хориглоно.

62.2.Прокурорын байгууллагад улс төрийн үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно. Прокурор нь албан тушаал хаших хугацаандаа улс төрийн намын гишүүнээс түдгэлзэнэ.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ ПРОКУРОРЫН МЭРГЭЖЛИЙН БОЛОН САХИЛГЫН ХАРИУЦЛАГА

63 дугаар зүйл.Прокурорын байгууллагын боловсон хүчний сургалт

63.1.Прокурор бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхдээ мэдлэг, мэргэшлээ дээшлүүлж, жил бүр сургалтад хамрагдана.

63.2.Прокурорын мэргэшлийг дээшлүүлэх, давтан сургах ажлыг прокурорын байгууллага, хуульчдын мэргэжлийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага хэрэгжүүлнэ.

64 дүгээр зүйл.Прокурорын мэргэжлийн зөвлөл

64.1.Прокурорын мэргэжлийн үйл ажиллагаатай холбоотой асуудлыг шалгах, дүгнэлт гаргах эрх бүхий орон тооны бус мэргэжлийн зөвлөлтэй байна.

64.2.Прокурорын мэргэжлийн дүрэм, мэргэжлийн зөвлөлийн ажиллах журмыг Монгол Улсын Ерөнхийлөгч батална.

64.3.Прокурорын мэргэжлийн зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг Улсын ерөнхий прокурор томилно.

65 дугаар зүйл.Прокурорын ёс зүйн зөвлөл

65.1.Прокурор ёс зүйн дүрэм зөрчсөнтэй холбоотой асуудлыг шалгах, дүгнэлт гаргах эрх бүхий орон тооны бус ёс зүйн зөвлөлтэй байна.

65.2.Прокурорын ёс зүйн дүрэм, ёс зүйн зөвлөлийн ажиллах журмыг Монгол Улсын Ерөнхийлөгч батална.

65.3.Прокурорын ёс зүйн зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг Улсын ерөнхий прокурор томилно.

66 дугаар зүйл.Прокурорын мэргэжлийн болон ёс зүйн зөвлөлийн ажиллах журам

66.1.Прокурор мэргэжил, ёс зүйн дүрэм зөрчсөн тухай гомдлыг зөвлөлд гаргана.

66.2.Мэргэжлийн болон ёс зүйн зөвлөл орон тооны бус ажлын албатай байж болно.

66.3.Мэргэжлийн болон ёс зүйн зөвлөлийн дүгнэлтийг үндэслэн Улсын ерөнхий прокурор сахилгын шийтгэл оногдуулах эсэхийг шийдвэрлэнэ.

67 дугаар зүйл.Сахилгын шийтгэл

67.1.Прокурор хууль, байгууллагын дотоод журам, прокурорын мэргэжил ёс зүйн дүрэм зөрчсөн, хуульд заасан албан үүргээ биелүүлээгүй бол тухайн зөрчлийн шинж байдлыг харгалзан дараахь сахилгын шийтгэл оногдуулна:

67.1.1.сануулах;

67.1.2.албан тушаалын цалингийн хэмжээг зургаан сар хүртэл хугацаагаар 20 хүртэл хувиар бууруулах;

67.1.3.зэрэг дэв бууруулах;

67.1.4.албан тушаал бууруулах;

67.1.5.ажлаас халах.

67.2.мэргэжлийн алдаа, ёс зүйн зөрчлөөс бусад үндэслэлээр аймаг, нийслэл, дүүрэг, сум буюу сум дунд, дагнасан прокурорын газрын Ерөнхий прокурор нь энэ хуулийн 67.1.1, 67.1.2-т заасан сахилгын шийтгэлийг харьяа прокурорт оногдуулж болно.

67.3.Прокурорын сахилгын дүрмийг Монгол Улсын Ерөнхийлөгч батална.

67.4.Прокурор сахилгын шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг үндэслэлгүй гэж үзвэл энэ тухай гомдлоо тухайн шийдвэрийг мэдсэн өдрөөс хойш нэг сарын дотор Улсын ерөнхий прокурорт, Улсын ерөнхий прокурор оногдуулсан бол шүүхэд гаргана.

67.5.Прокурорын ажилтан ёс зүйн дүрэм, хөдөлмөрийн дотоод журам зөрчвөл Хөдөлмөрийн тухай хууль, байгууллагын дотоод журамд зааснаар сахилгын шийтгэл оногдуулна.

68 дугаарзүйл.Прокурорыг албан тушаалаас чөлөөлөх, халах

68.1.Улсын ерөнхий прокурор Төрийн албаны тухай хуульд зааснаас гадна дараахь үндэслэлээр прокурорыг албан тушаалаас нь чөлөөлнө:

68.1.1.өөрийнх нь зөвшөөрснөөр өөр ажил, албан тушаалд томилохоор болсон, сонгогдох албан тушаалд нэр дэвшсэн;

68.1.2.биеийн эрүүл мэндийн байдлын улмаас үүрэгт ажлаа гүйцэтгэх боломжгүй болсон;

68.1.3.энэ хууль, бусад хуульд заасан өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох насанд хүрсэн.

68.2.Төрийн албаны тухай хуульд зааснаас гадна дараахь үндэслэлээр прокурорыг албан тушаалаас нь хална:

68.2.1.мэргэжлийн болон ажил хэргийн ур чадварын хувьд эрхэлсэн ажилдаа тэнцэхгүй тухай мэргэжлийн зөвлөлийн дүгнэлт гарсан;

68.2.2.гэмт хэрэг үйлдсэн нь нотлогдож шүүхийн шийдвэр хуулийн хүчин төгөлдөр болсон.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ БУСАД

69 дүгээр зүйл.Прокурорын байгууллагын бэлгэдэл, далбаа, тамга, тэмдэг, хэвлэмэл хуудас, прокурорын дүрэмт хувцас, энгэрийн тэмдэг

69.1.Прокурорын байгууллага бэлгэдэл, далбаатай, прокурор дүрэмт хувцас, энгэрийн тэмдэгтэй байна.

69.2.Прокурорын бэлгэдэл, далбаа, дүрэмт хувцас, энгэрийн тэмдгийн загвар, тэдгээрийг хэрэглэх журмыг Монгол Улсын Ерөнхийлөгч батална.

69.3.Прокурорын байгууллага тогтоосон журмаар үйлдсэн тамга, тэмдэг, хэвлэмэл хуудастай байна.

70 дугаар зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

70.1.Энэ хуулийг 2017 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг